

Hoofdhuidkoeling bij chemotherapie

informatie voor patiënten

De chemotherapie die je binnenkort zal krijgen brengt haarverlies met zich mee. Dat is voor veel patiënten een ingrijpende nevenwerking. Door je hoofd te koelen met behulp van een hoofdhuidkoelings-toestel kan de haaruitval bij sommige behandelingen beperkt worden. Hoofdhuidkoeling wordt in UZ Leuven aangeboden bij die behandelingen waarbij hoofdhuidkoeling een (relatief) goede slaagkans heeft. Waarschijnlijk heeft je behandelende arts al met jou besproken dat je in aanmerking komt voor hoofdhuidkoeling tijdens jouw behandeling. Of jij hoofdhuidkoeling wilt proberen, beslis jij zelf.

WAT IS HOOFDHUIDKOELING?

Het koelen van de hoofdhuid tijdens chemotherapie kan **haaruitval voorkomen of verminderen**. Koeling leidt tot vernauwing van de bloedvaten in de hoofdhuid, waardoor er minder chemotherapie bij de haarwortel komt en deze minder wordt beschadigd.

Het resultaat van de hoofdhuidkoeling varieert van patiënt tot patiënt en hangt ook af van het product en de toegediende dosis chemotherapie. Vooral in het begin van de behandeling kan er toch licht tot matig haarverlies optreden. Dat betekent niet noodzakelijk dat de koeling niet aanslaat.

HOE WERKT HOOFDHUIDKOELING?

Bij hoofdhuidkoeling wordt een kap op je hoofd geplaatst. Die kap is via slangen verbonden met een koelingsapparaat. De kap zelf wordt gekoeld tot -3 à -4 °C en daardoor wordt de temperatuur van je hoofdhuid verlaagd tot ongeveer 18 °C.

De hoofdhuidkoeling wordt nog voor de toediening van de chemotherapie opgestart. De zogenaamde 'voorkoeling' duurt zo'n 30 minuten. Tijdens het toedienen van de chemotherapie

blijft de kap zitten. De koeling mag tijdens het inlopen van de chemotherapie maximaal 10 minuten gestopt worden, zodat je naar het toilet kunt gaan. Na het inlopen van de chemotherapie wordt er nog 20 à 90 minuten nagekoeld, afhankelijk van de soort chemotherapie. Dat betekent dat je voor de hoofdhuidkoeling bij bepaalde behandelingen langer in het ziekenhuis moet verblijven.

BIJWERKINGEN

- X De ene patiënt vindt hoofdhuidkoeling lastiger dan de andere, maar door de meeste patiënten wordt hoofdhuidkoeling goed verdragen.
- X De ergste koude voel je in de eerste 10 tot 15 minuten na het starten van de hoofdhuidkoeling. Dat kan gepaard gaan met een licht gevoel in het hoofd. Na een kwartier zal jouw lichaam de koude beter kunnen verdragen.
- X Door de kou kan je last krijgen van hoofdpijn. Daarvoor kan je een pijnstiller innemen.

Vind je die bijwerkingen te belastend of heeft de hoofdhuidkoeling niet het door jou gewenste resultaat, dan kan je op elk moment beslissen om de hoofdhuidkoeling te stoppen. Spreek hierover met je behandelende arts of verpleegkundige.

Hou er rekening mee dat haarverlies in het begin van de behandeling zich niet altijd doorzet.

SLAAGKANS VAN HOOFDHUIDKOELING

Hoofdhuidkoeling kan haarverlies door chemotherapie voorkomen of in ieder geval verminderen. Hoofdhuidkoeling wordt als succesvol beschouwd wanneer je tevreden bent met het haarbehoud en

je geen behoefte hebt aan het dragen van een pruik of andere hoofdbedekking. De slaagkans is sterk afhankelijk van het type behandeling en de dosis.

- Bij sommige behandelingen (bijvoorbeeld Taxol® wekelijks) is de slaagkans erg goed: patiënten hebben bij die behandelingen meer dan 70% kans om voldoende haar te behouden en het dragen van een pruik of andere hoofdbedekking te vermijden.
- Bij andere behandelingen (bijvoorbeeld Taxotere® 3-wekelijks) is de slaagkans wat lager: patiënten hebben bij die behandelingen nog steeds een kans van om en bij de 50% om voldoende haar te behouden. Toch kan hoofdhuidkoeling het dragen van een pruik of andere hoofdbedekking niet altijd vermijden.
- Bij verschillende andere behandelingen is de slaagkans van hoofdhuidkoeling zo laag dat hoofdhuidkoeling niet wordt aangeboden.

Het is belangrijk om weten dat de conditie van je haar ondanks de hoofdhuidkoeling toch wat achteruit zal gaan en dat er meestal toch enige haaruitval optreedt. Wij raden daarom aan om uit voorzorg toch een afspraak te maken bij een haarwerkspecialist voor een intakegesprek en het reserveren van een pruik. Spreek met de haarwerkspecialist af dat je de pruik pas aankoopt als de hoofdhuidkoeling voor jou niet het gewenste resultaat heeft. Bespreek ook vooraf de kostprijs als je de pruik niet aankoopt. Soms is ook een haarband met eigen of niet-eigen haar een optie.

Daarnaast is het zo dat je jouw haar gedurende je behandeling met hoofdhuidkoeling mogelijk niet kan verzorgen zoals je dat gewoon bent. Om de hoofdhuidkoeling de best mogelijke kans te bieden, is een milde haarverzorging aanbevolen en worden bijvoorbeeld agressieve haarkleurproducten afgeraden. Je leest hieronder meer over onze haarverzorgingsadviezen bij hoofdhuidkoeling.

JE TWIJFELT NOG?

Sommige patiënten weten meteen dat ze de kans willen grijpen om haarverlies te vermijden. Voor andere patiënten is de keuze wat moeilijker. Het kan helpen om na te gaan wat voor jou belangrijk is, of wat voor jou een belangrijke zorg is.

- Aan de ene kant is het zo dat je met hoofdhuidkoeling een grotere kans op haarbehoud hebt. Mogelijk moet je geen pruik of hoofdbedekking dragen bij je behandeling. Zonder hoofdhuidkoeling is het vrijwel zeker dat je bij deze behandelingen volledig haarverlies zal hebben. Je haar zal door hoofdhuidkoeling ook sneller teruggroeien.
- Wat aan de andere kant kan meespelen is dat hoofdhuidkoeling geen garanties biedt en er dus onzekerheid is over het effect. Mogelijk raak je teleurgesteld over het resultaat en moet je alsnog een pruik of andere hoofdbedekking dragen.
- Misschien speelt voor jou ook mee dat je voor hoofdhuidkoeling vaak wat langer aanwezig bent in het ziekenhuis, of dat je haarkwaliteit hoe dan ook wat vermindert en je jouw haar niet kan verzorgen of dragen zoals je dat gewoon bent.
- Als je vooral bezorgd bent over hoe je de hoofdhuidkoeling zal verdragen, is het de moeite waard om hoofdhuidkoeling toch te proberen. De meeste patiënten verdragen de hoofdhuidkoeling goed. Je kan uiteraard beslissen de hoofdhuidkoeling niet verder te zetten.

PRAKTISCHE AFSPRAKEN

Om organisatorische redenen is het niet altijd mogelijk om je chemotherapiebehandeling te krijgen op de dag en het tijdstip die je wenst. Afspraken zullen gepland worden in functie van de beschikbaarheid

van het toestel. Jouw behandelend arts zal dus niet altijd in het dagziekenhuis aanwezig zijn wanneer je jouw chemotherapiebehandeling krijgt. Uiteraard wordt er zo veel mogelijk rekening gehouden met jouw wensen.

De bloedafname die nodig is alvorens jouw chemotherapie kan besteld worden, moet de dag voordien gebeuren in het dagziekenhuis of bij de huisarts.

De hoofdhuidkoeling gebeurt in het dagziekenhuis. Als je toch opgenomen wordt, meld dan aan jouw zorgverleners dat je hoofdhuidkoeling krijgt.

De hoofdhuidkoeling is volledig kosteloos.

AANDACHTSPUNTEN BIJ HOOFDHUIDKOELING

De avond vóór de chemotherapie of de dag zelf was je het best je haar met lauwwarm water en mag je geen verzorgingsproducten (haarspray, gel) meer gebruiken.

Een bril kan je tijdens de hoofdhuidkoeling blijven dragen, haarspelden moet je uitdoen.

Draag warme kledij om het koudegevoel te verminderen. In het dagziekenhuis worden je een deken en warme dranken aangeboden.

ALGEMENE ADVIEZEN VOOR DE VERZORGING VAN JOUW HAAR EN HOOFDHUID

- Was je haar met lauwwarm water, maximaal 1 à 2 keer per week.
- Gebruik milde shampoo/verzorgingsproducten.
- Gebruik na het wassen crèmespoeling/conditioner.
- Droog je haar door te deppen in plaats van te wrijven.
- Kam je haren voorzichtig met een kam met veel ruimte tussen de tanden.
- Vermijd het gebruik van een haardroger of krultang.
- Voorkom trekken aan je haar door het strak bijeen te binden of te vlechten.
- Een zachte massage van de hoofdhuid kan de doorbloeding van de haarfollikels verbeteren.
- Voorkom beschadiging van je haar door chemicaliën (bijvoorbeeld permanentvloeistof).
- Kleur je haar alleen met natuurlijke producten, gebruik een milde kleurshampoo.

VRAGEN

Heb je nog vragen over hoofdhuidkoeling, aarzel dan niet met ons contact op te nemen.

Elke werkdag tussen 8 en 16.20 uur is voor vragen of problemen in verband met hoofdhuidkoeling een zorgverlener bereikbaar op tel. 016 34 17 52.

© mei 2022 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door het Leuven Kanker Instituut (LKI) in samenwerking met de dienst communicatie.

Je vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/700920.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kan je bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 my nexuz health

Raadpleeg je medisch dossier
via nexuzhealth.com
of download de app

